

a

a *de; a's; a'tje* de eerste letter van ons alfabet

A ampère

à voorz **1** tot: 50 ~ 60 personen **2** per stuk: vijf stuks ~ €6,- = €30,-

aaien *aaide, h geaaid* zachtjes met de hand strijken over; strelen

aak *de; aken* rivierschip met platte bodem

aal *de; alen* paling

aalbes *de; -sen* bepaalde rode, eetbare bes

aalmoes *de; -moezen* geld dat men aan een bedelaar geeft

aalmoezener *de; -s* priester in het leger

aalscholver *de; -s* grote watervogel

aalbeld *het; -en* blok ijzer om metalen op te smeden

aambei *de; -en* (meestal in het mv) pijnlijke zwelling van het laatste deel van de darm

aan voorz **1** drukt een verbinding uit: *gehecht ~ iemand 2* door: *sterven ~ een ziekte 3* naar: *stuur het ~ Kees 4* langs, bij: *ze wonen ~ de haven 5* wat betreft: *een tekort ~ kennis*

aanbellen *belde aan, h aangebeld* aan de deurbel trekken, op de deurbel drukken

aanbetaling *de; -en* eerste betaling bij koop op afbetaling

aanbevelen *beval aan, h aanbevolen* aanraden

aanbevelenswardig *bn* aanbeveling verdienend

aanbeveling *de; -en* het aanbevelen van iemand of iets

aanbidden *aanbad, h aanbeden* zeer liefhebben

aanbidder *de; -s* bewonderaar

aanbiden *bood aan, h aangeboden* geven, ter beschikking stellen

aanbiding *de; -en* voordelig aanbod, koopje: *melk is deze week in de ~*

aanbiden *bond aan, h aangebonden 1* met een riem vastmaken **2** beginnen: *de strijd ~*

aanblik *de* gezicht op iets; uiterlijk: *de ruïne bood een troosteloze ~*

aanbod *het; aanbiedingen* iets dat men aanbiedt

aanbouw *de 1* het bouwen van iets nieuws: *ons nieuwe huis is nog in ~* nog niet af **2 -en** het aangebouwde

aanbranden *brandde aan, i aangebrand* zich met een donkere korst vastzetten op de bodem

van een pan: *laat het eten niet ~*

aanbreken *brak aan, h, i aangebroken 1* van iets een deel afnemen: *wij hebben de voorraad aangebroken 2* beginnen: *de dag is aangebroken*

aanbrengen *bracht aan, h aangebracht* ergens iets plaatsen: *versieringen ~*

aandacht *de* oplettendheid, belangstelling

aandachtig *bn, bw* oplettend

aandeel *het; -delen 1* deel dat iemand bijdraagt, bijv. in het kapitaal van een onderneming **2** bewijs van deze bijdrage

aandeelhouder *de; -s* eigenaar van een of meer aandelen

aandenken *het; -s* voorwerp dat aan iets of iemand herinnert; souvenir

aandienen *wkd; diende zich aan, h zich aangediend* in aantocht zijn, verwacht worden: *er dienen zich grote problemen aan*

aandoen *deed aan, h aangedaan 1* om het lichaam doen; aantrekken: *doe een jas aan 2* veroorzaken: *iemand verdriet ~*

aandoening *de; -en* ziekte

aandoenlijk *bn, bw* ontroerend

aandrang *de* aansporing: *op ~ van*

aandrijven *dreef aan, h, i aangedreven 1* drijvend naderen: *het lijf is komen ~ 2* in beweging brengen: *deze machine wordt aangedreven door een motor*

aandringen *drong aan, h aangedrongen* met nadruk vragen: *~ op iets*

aanduiden *duidde aan, h aangeduid* aanwijzen

aaneen *bw* aan elkaar

aaneenschakeling *de; -en* reeks: *een ~ van leugens, tegenslagen*

aanfluiting *de; -en* belachelijke toestand: *hun optreden was een ~*

aangaan *ging aan, h, i aangegaan 1* raken, betreffen: *dat gaat mij niet aan* daar heb ik niets mee te maken **2** beginnen te functioneren: *de lamp gaat aan 3* sluiten: *een overeenkomst ~*

aangaande *voorz* betreffende, over

aangeboren *bn* al van bij de geboorte aanwezig: *een ~ gebrek*

aangedan *bn* ontroerd, getroffen

aangelegenheid *de; -heden* zaak: *hij bemoeit zich steeds met de aangelegenheden van een ander*

aangenaam *bn, bw* prettig

aangeschoten *bn 1* een beetje dronken **2** lichtgewond door een kogel

aangetekend *bn* ter bestelling en tegen bewijs van ontvangst aan de posterijen aangeboden poststuk: *een aangetekende brief*

aangetrouwd *bn* door een huwelijk in de familie gekomen: *een aange trouwde tante*

aangeven *gaf aan, h aangegeven 1* aanreiken; overhandigen: *geef het zout eens aan 2* bekendmaken bij de overheid: *een geboorte ~*

aangewezen *bn* meest geschikt: *hij is de ~ persoon voor die baan*

aangezien

aangezien voegw omdat, daar
aangifte *de; -n of -s* kennisgeving bij de overheid: *geboorteaangifte*
aangrijpend *bn, bw* ontroerend
aanhalen *haalde aan, h aangehaald* **1** naar zich toehalen **2** aaien: *een kat ~ 3* letterlijk weergeven, citeren
aanhagig *bn* verlangend naar liefkozingen
aanhalingsteken *het; -s* **1** teken (‘’) om wat een ander zegt van de eigen woorden af te scheiden: *hij riep: ‘‘Ga weg!’’ 2* teken (‘’) om ironie uit te drukken: *onze Duitse ‘beschermers’*
aanhang *de* al de volgelingen: *deze nieuwe politieke partij kreeg snel een grote ~* veel mensen gingen op die partij stemmen
aanhanger *de; -s* **1** volgeling **2** aanhangwagen
aanhangig *bn* in behandeling: *de zaak is ~*
aanhangmotor *de; -s of -en* motor die tijdelijk wordt aangebracht aan een vaartuig
aanhangsel *het; -s* bijlage, toevoegsel
aanhangwagen *de; -s* wagen die aan een auto gekoppeld wordt en daardoor wordt voortgetrokken
aanhankelijk *bn* zich graag aan iemand hechtend
aanhef *de* begin van een brief, lied enz.
aanheffen *hief aan, h aangeheven* beginnen te zingen: *een lied ~*
aanhoren *hoorde aan, h aangehoord* luisteren naar
aanhouden *hield aan, h aangehouden* **1** tegenhouden: *iemand op straat ~ 2* (een verdachte) gevang nemen; arresteren **3** volhouden **4** duren: *het geschreeuw hield maar aan* duurde maar voort **5** de koers richten naar: *op de kust ~*
aanhouder *de; -s* iemand die volhoudt
aanhouding *de; -en* arrestatie
aankaarten *kaartte aan, h aangekaart* ter sprake brengen
aankijken *keek aan, h aangekeken* **1** kijken naar **2** de ontwikkeling van iets afwachten: *de zaak een paar weken ~*
aanklacht *de; -en* beschuldiging
aanklagen *klaagde aan, h aangeklaagd* beschuldigen
aanklampen *klampte aan, h aangeklampt* **1** (iemand) staande houden om iets te vragen of te zeggen **2** iets of iemand met moeite bijhouden: *de wielrenner kon nog net ~*
aankleden *kleedde aan, h aangekleed* kleren aantrekken
aanklikken *klikte aan, h aangeklikt (comp)* (een teken, een woord) selecteren door er op te klikken, *bet 2*
aanknopingspunt *het; -en* gebeurtenis waarmee iets kan beginnen: *een ~ voor een gesprek*
aankomen *kwam aan, i aangekomen* **1** naderen **2** een plaats bereiken: *eindelijk kwamen ze in Arnhem aan 3* aanraken: *nergens ~! 4* pijn doen: *het*

kwam hard aan 5 zwaarder worden: *ik ben 5 kilo aangekomen*

aankomend *bn* toekomstig, aanstaand: *aankomende zondag*
aankomst *de* het aankomen
aankondigen *kondigde aan, h aangekondigd* **1** bekendmaken **2** voorspellen
aankoop *de; -kopen* **1** het aankopen **2** iets dat is aangekocht: *een nieuwe ~*
aankopen *kocht aan, h aangekocht* door kopen in eigendom krijgen
aankunnen *kon aan, h aangekund* opgewassen zijn tegen
aanleg *de* **1** talent, begaafdheid: *~ voor wiskunde 2* het uit te voeren of uitgevoerde werk: *~ van gas- en waterleiding*
aanleggen *legde aan, h aangelegd* **1** klaarspelen: *hoe heb je het aangelegd? 2 aan de wal gaan liggen (van een schip) **3** maken: *riolering ~*
aanleiding *de; -en* omstandigheid die gelegenheid tot iets biedt: *wat was de ~ van de ruzie?* hoe begon de ruzie?
aanlengen *lengde aan, h aangelengd* (een vloeistof) met water verdunnen
aanleren *leerde aan, h aangeleerd* door te leren zich eigen maken: *typen heb ik mezelf aangeleerd*
aanleuning *de; -en* bejaardenwoning waarvan de bewoners kunnen gebruikmaken van de diensten van het naastgelegen verzorgingshuis
aanloop *de; -lopen* **1** korte, snelle loop die voorafgaat aan bijv. een sprong: *een ~ nemen 2* herhaald druk bezoek
aanmaken *maakte aan, h aangemaakt* **1** laten ontstaan; vervaardigen (in voorraad) **2** toebereiden, klaarmaken: *sla ~* met saus bereiden
aanmaning *de; -en* waarschuwing van bijv. de bevestigingsdienst of de rechter
aanmerkelijk *bn, bw* aanzienlijk
aanmerken *merkte aan, h aangemerkt* kritiek leveren; afkeuren: *hij heeft altijd iets aan te merken*
aanmerking *de; -en* **1** afkeurende opmerking: *aanmerkingen op iets maken 2* in ~ komen voor iets er kans op hebben
aanmoedigen *moedigde aan, h aangemoedigd* moed inspreken; aanvuren
aanngemelijk *bn* geloofwaardig
aannemen *nam aan, h aangenomen* **1** overnemen uit handen van een ander **2** geloven **3** als zijn kind aanvaarden, adopteren **4** een baan geven; aanstellen: *ze nemen hem aan als leraar*
aannemer *de; -s* iemand die op zich neemt iets te doen een bepaalde prijs te bouwen
aanpakken *pakte aan, h aangepakt* **1** aannemen met je handen: *hier, pak aan 2* op een bepaalde manier doen: *iets goed, verkeerd ~ 3* werken: *hij weet van ~* hij is een harde werker
aanpappen *papte aan, h aangepapt (min)* in contact proberen te komen: *hij probeert altijd met iedereen aan te pappen**

aanpassen *paste aan, h aangepast* **1** op proef aantrekken: *een broek ~ 2* *wkd* zich schikken naar de omstandigheden

aanplant *de* **1** het planten **2** het pas geplante
aanprijsen *prees aan, h aangeprezen* door te loven iets gewild maken

aanraakscherm *het; -en* touchscreen

aanraden *raadde of ried aan, h aangeraden* de raad geven om iets te doen: *hij raadde haar aan om te zwijgen*

aanraken *raakte aan, h aangeraakt* kort (lichaamelijk) contact hebben met iets of iemand

aanranden *randde aan, h aangerand* overvallen met onzedelijke bedoelingen

aanrecht *het of de; -en* smalle, vaste tafel langs de wand van een keuken, meestal met kastjes

aanreiken *reikte aan, h aangereikt* **1** (terloops) overhandigen: *iemand een kwast ~ 2* beschikbaar stellen; voorstellen: *oplossingen ~*

aanrichten *richtte aan, h aangericht* veroorzaken: *schade ~*

aanrijding *de; -en* het tegen iets botsen met een voertuig; botsing

aanschaf *de* het aanschaffen, koop

aanschaffen *schafte aan, h aangeschaft* kopen

aanschouwelijk *bn* duidelijk

aanslaan *sloeg aan, h, i aangeslagen* **1** slaan tegen: *een toets ~ 2* laten horen: *een hoge toon ~* brutaal spreken, veel eisen **3** een bedrag bepalen: *iemand in de belasting ~ 4* (*van een motor*) beginnen te lopen **5** succes hebben: *zijn laatste cd sloeg niet aan* **6** waarderen, inschatten: *ik sla hem niet hoog aan*

aanslag *de; -en* **1** (poging tot) moord of het toebrengen van grote schade d.m.v. wapens: *een ~ plegen* **2** bedrag waarvoor de belasting iemand aanslaat: *we kregen een ~ van €5000,-*

aanslagbiljet *het; -ten* kennisgeving van de belastingdienst met daarop het bedrag van de aanslag, *bet 2*

aanslibben *slibde aan, i aangeslibd* door slibvorming ontstaan: *aangeslibd land*

aansluiten *sloot aan, h aangesloten* **1** verbinden, passen: *wat hij zegt sluit hierbij aan* **2** *wkd* zich bij iemand of iets voegen: *ik sluit me er helemaal bij aan* *ben het ermee eens*

aansluiting *de; -en* **1** het aangesloten-zijn of aangesloten-worden **2** verbinding: *zijn ~ missen* met de daaropvolgende trein

aansporen *spoorde aan, h aangespoord* aanvuren, aanmoedigen: *~ tot iets*

aanspraak *de; -spraken* **1** recht op een bezit: *~ maken op iets* **2** gelegenheid om met mensen te spreken: *zij heeft weinig ~*

aansprakelijk *bn* verantwoordelijk; vervolgbaar wegens het aanrichten van schade

aansprakelijkheid *de; -heden* verantwoordelijkheid; *vgl WA*

aansprekbaar *bn* open voor, toegankelijk voor een gesprek

aanstaan *stond aan, h aangestaan* bevallen, behagen

¹aanstaande *bn* eerstkomend, *afgekort a.s.:* *~ (ook aanstaande) zondag; zondag ~*

²aanstaande *de; -n* verloofde

aanstellen *de* (*mv*): *~ maken* voorbereidingen treffen

aanstekelijk *bn, bw* gemakkelijk op andere personen overgaand: *een aanstekelijke lach*

aansteken *stak aan, h aangestoken* **1** aan het branden brengen **2** besmetten

aansteker *de; -s* apparaatje voor rokers om vuur te maken

aanstellen *stelde aan, h aangesteld* **1** benoemen, aannemen **2** *wkd* door vreemd doen de aandacht (proberen te) trekken

aansteller *de; -s* iemand die zich aanstelt, *bet 2*
aanstellerig *bn, bw* geneigd om zich aan te stellen

aanstellerij *de* aanstellerig gedoe

aanstichten *stichtte aan, h aangesticht* veroorzaken

aanstichter *de; -s* gangmaker, veroorzaker

aanstippen *stipte aan, h aangestipt* **1** terloops vermelden: *een onderwerp ~ 2* even met iets aanraken: *een wond ~ met jodium*

aanstonds *bw* dadelijk, zo direct

aanstoot *de* ergernis: *~ geven*

aantal *het; -len* getal, hoeveelheid

aantasten *tastte aan, h aangetast* **1** aanvallen: *iemand in zijn eer ~ 2* aanvreten: *aangetast door vocht*

aantekenen *tekende aan, h aangetekend* **1** opschrijven **2** poststukken voor verzending laten registreren: *aangetekende brieven*

aantijging *de; -en* (valse) beschuldiging

aantonen *toonde aan, h aangetoond* **1** doen zien: *de gebreken van iets ~ 2* de waarheid van iets bewijzen: *~ dat iets een leugen is*

aantreffen *trof aan, h aangetroffen* **1** toevallig ontmoeten: *iemand ergens ~ 2* vinden: *dat woord zul je bij Vondel niet ~*

aantrekkelijk *bn, bw* mooi om te zien; bekoorlijk, knap

aantrekken *trok aan, h aangetrokken* **1** naar zich toe trekken **2** verleidelijk zijn (voor): *dat trok me aan* **3** aandoen: *schoenen ~ 4* beter worden: *de economie trekt aan* **5** *wkd*: *hij trekt zich niets van de verkeersregels aan* houdt zich helemaal niet aan de verkeersregels

aantrekkingskracht *de* werking in de natuur waardoor zaken proberen dichter bij elkaar te komen, *ook fig*: *alcohol en drugs hebben een grote ~ op jongeren*

aanvaarden *aanvaardde, h aanvaard* **1** beginnen: *een reis ~ 2* aannemen: *een ambt ~ 3* berusten in: *zijn lot ~*

aanval *de; -len* **1** het aanvallen **2** bui, bevlieging: *een ~ van woede*

aanvallen

aanvallen viel aan, h, i aangevallen **1** te lijf gaan: *de vijand ~ 2 (informeel) gretig beginnen te eten*

aanvang de begin

aanvankelijk bn, bw in het begin, eerst

aanvaring de; -en botsing (van een varend schip): *er waren herhaaldelijk aanvaringen tussen de regeringspartijen en de oppositiepartijen*

botsingen van standpunten

aanvechting de; -en neiging, drang: *een ~ moeten onderdrukken* haast niet kunnen weerstaan

aanverwant bn erbij horend, van dezelfde soort: *geneeskunde en aanverwante vakken*

aanvoerder, **aanvoester** de; -s man, vrouw die leiding geeft

aanvoeren voerde aan, h aangevoerd **1** leiden: *het leger ~ 2 op de juiste plaats brengen: hout ~ 3 als bewijs erbij halen: argumenten ~*

aanvraag de; -vragen verzoek: *op ~ van*

aanvragen vroeg aan, h aangevraagd verzoeken om

aanvreten vrat aan, h aangevreten beschadigend werken op: *door roest aangevreten ijzer*

aanvullen vulde aan, h aangevuld het ontbrekende erbij doen: *we moeten de voorraad gauw ~*

aanvuren vuurde aan, h aangevuurd enthousiast aanmoedigen, aansporen

aanwakkeren wakkerde aan, h, i aangewakkerd sterker (doen) worden: *de wind wakkerde aan*

aanwas de toename: *bevolkingsaanwas*

aanwenden wendde aan, h aangewend gebruiken

aanwennen wdkd; wende zich aan, h zich aangevend tot een gewoonte maken

aanwezig bn ergens zijnd; tegenwoordig; voorhanden

aanwijzen wees aan, h aangewezen laten zien door te wijzen; aanduiden

aanwijzing de; -en **1** inlichting, instructie: *aanwijzingen geven 2 spoor: aanwijzingen hebben*

aanwinst de; -en iets dat verworven is, wat men in zijn bezit heeft gekregen

aanwrijven wreef aan, h aangewreven ten laste leggen: *iemand de schuld ~ geven*

aanzet de; -ten begin, eerste opzet

aanzetten zette aan, h aangezet **1** aansporen: *~ tot haat 2 aandoen: de radio ~ 3 scherp(er) maken: messen ~*

¹aanzien zag aan, h aangezien getuige zijn van: *wij zullen het nog even ~ in het oog houden, alvorens te beslissen*

²aanzien het achtgen: *in ~ zijn, komen*

aanzienlijk bn, bw **1** voornaam **2** groot: *een ~ bedrag 3 zeer veel: hier zijn de dvd's ~ goedkoper*

aanzoek het; -en verzoek tot een huwelijk

aanzuiveren zuiverde aan, h aangezuiverd verefefenen, betalen; aanvullen: *een tekort ~*

aap de; apen zoogdier dat van alle dieren het meest op de mens lijkt

aar de; aren pluim en vrucht van grassoorten: *koren*

aard de karakter, inborst

aardappel de; -s of -en bepaalde eetbare knol

aardas de denkbeeldige as waarom de aarde draait

aardbei de; -en kleine, rode zoetige vrucht

aardbeving de; -en trilling van de aarde

aarde de **1** onze planeet **2** stof waaruit de bovenste laag van de aarde bestaat; grond

aardedonker bn erg donker

¹aarden aardde, h geaard **1** gedijen: *ergens niet ~ zich er niet thuis gaan voelen 2 met de aarde verbinden: de antenne ~*

²aarden bn van aarde: *een ~ kan*

aardewerk het vaatwerk van aarde: *porselein en ~*

aardgas het gas uit de bodem

aardig bn, bw **1** vriendelijk **2** vrij groot, behoorlijk: *een ~ bedrag*

aardnoot de; -noten pinda

aardolie de vloeibare delfstof waaruit o.a. benzine wordt gewonnen

aardrijkskunde de kennis van de aarde

aards bn hier op aarde: *het aardse leven*

aardschok de; -ken korte aardbeving

aartsbisschop de; -pen voornaamste bisschop van een kerkprovincie

aartsdom bn, bw heel erg dom

aartsengel de; -en zeer belangrijke engel: *de ~ Gabriël*

aartsvader de; -s of -en stamvader: *de ~ Abraham*

aartsvijand de; -en doodsvijand

aarzelen aarzelde, h geaarzeld geen beslissing durven nemen; weifelen

¹aas het voedsel als lokmiddel

²aas azen **1** de of het (kaartspel) de één **2** de uitblikker

abattoir [aabaatwaar] het; -s bedrijf waar dieren worden geslacht; slachthuis

abc het; -s alfabet: *het ~ van het rekenen* de eerste beginselen

abces het; -sen ettergezwel

abdij de; -en klooster

ABN het Algemeen Beschaafd Nederlands

abnormaal bn, bw niet normaal, anders dan gewoon; afwijkend: *abnormale omstandigheden*

abominabel bn, bw afschuwelijk

abonnee de; -s iemand die zich geabonneerd heeft

abonnement het; -en het geabonneerd-zijn

abonneren wdkd; abonneerde zich, h zich geabonneerd een overeenkomst aangaan die recht geeft op ontvangst van regelmatige leveringen in een bepaalde periode: *ik heb me voor 3 maanden op deze krant geabonneerd*

aborteren aborteerde, h geaborteerd de zwangerschap afbreken van

abortus de; -sen medische ingreep waarbij de zwangerschap wordt beëindigd

1 **abracadabra** *het* onverstaanbare taal; wartaal
2 **abracadabra** *tussenw* toverspreuk
abri *de*; -'s open wachthuisje bij bus- of tramhaltes
abrikoos *de*; -*kozen* bepaalde oranje vrucht
abrupt *bn, bw* plotseling, ineens: *een ~ einde*
abseilen [apsajle(n)] *seilde ab, i* *abgeleid* aan een touw een bergwand afdalen
absent *bn* afwezig
absentie [apsen(t)sie] *de*; -'s afwezigheid
absolutisme *het* onbeperkte macht; alleenheerschappij
absoluut *bn, bw* volstrekt
absorbieren *absorbeerde, h* *geabsorbeerd* in zich opnemen; inzuigen: *dat behang absorbeert veel verf*
abstract *bn, bw* los van de werkelijkheid; zuiver theoretisch: *deze redenering is te ~* houdt geen of te weinig rekening met de werkelijkheid
absurd *bn, bw* onzinnig, belachelijk
absurditeit *de*; -*en* onzinnigheid
abt *de*; -*en* leider van een klooster
1 **abujs** *het*; *abuizen* vergissing: *per ~* per ongeluk
2 **abujs** *bn*: *je bent ~* je vergist je
abusievelijk *bn, bw* bij vergissing
ABVV *het* Algemeen Belgisch Vakverbond *socia-*
listische vakbond
academicus *de*; -*mici* iemand die aan een universiteit heeft gestudeerd
academie *de*; -'s **1** universiteit, hogeschool
2 school of opleidingsinstituut voor een bepaald vak: *kunstacademie, filmacademie*
academisch *bn, bw* aan, van een academie
accelereren [akselerere(n)] *accelereerde, h* *geaccelereerde* de snelheid vergroten, optrekken
accent [aksent] *het*; -*en* **1** klemtoon, nadruk **2** teken dat de uitspraak aanduidt: *de e van café heeft een ~ 3* manier van uitspreken: *deze Engelsman spreekt Nederlands zonder ~*
accentueren [aksentuueere(n)] *accentueerde, h* *geaccentueerde* de nadruk leggen op
acceptabel [akseptaa-bel] *bn, bw* aannemelijk, aanvaardbaar
accepteren [akseptee(n)] *accepteerde, h* *geaccepteerd* goedvinden; aanvaarden
acceptgiro *de*; -'s formuliertje voor het betalen van (regelmatig verschuldigde) bedragen
accessoire [akseswaare, asseswaare] *het*; -'s bijbehorende dingen: *de onderdelen en accessoires van een auto*
accijns [aksjeins] *de*; *accijnzen* belasting op goederen die door gebruik verdwijnen, bijv. op sterkedrank
acclimatiseren *acclimatiseerde, h, i* *geacclimatiseerd* wennen aan een ander klimaat of andere omgeving
accolade *de*; -'s omsluitende haakje: { en }
accommodatie [akkommoodaa(t)sie] *de*; -'s aanbrechte voorziening: *de sportaccommodatie was voortreffelijk*

accordeon *het of de*; -'s muziekinstrument dat bij het induwen en uittrekken dezelfde toon geeft; harmonica
accordeonist *de*; -*en* iemand die accordeon speelt
account [ekaaunt] *de of het*; -'s contract met een provider om toegang te krijgen tot bijv. e-mail of het internet
accountant [ekaaunte(n)] *de*; -'s iemand die de boekhouding bijhoudt en controleert
accu *de*; -'s toestel voor het verzamelen en/of leveren van elektrische stroom
accuraat *bn, bw* nauwkeurig: *accurate werkers*
accuratesse *de* nauwkeurigheid
ace [ees] *de*; -'s (*sp, m.n. tennis*) opslag die gemist wordt door de tegenstander
ach *tussenw* uiting van medelijden of berusting: *~, laat maar*
achillespees *de*; -*pezen* **1** dikke pees in de hiel
2 kwetsbare plaats
1 **acht** *de*: *~ slaan op iets* er aandacht aan besteden
2 **acht** *telw* zeven plus één, 8
3 **acht** *de*; -*en* het getal acht: *hij had drie achten op zijn rapport*
achtbaan *de*; -*banen* kermisattractie met open wagentjes die snel in bochten omhoog en omlaag rijden over een rail
achteloos *bn, bw* slordig, onverschillig: *een ~ weggeworpen sigaret zonder nadenken*
achten *achtte, h* *geacht* **1** met verbod behandelen: *iemand ~ 2* menen: *iets verkeerd ~*
achtenswaard, achtenswaardig *bn* waard geacht te worden; respectabel: *een ~ man*
achter *voorz, bw* **1** in plaats na: *~ het huis* **2** de klok loopt *~* geeft een te vroeg tijdstip aan
achteraan *bw* aan de achterkant: *achteraankomen* als laatste, na de groep
achteraaf *bw* **1** eenzaam, ver van de weg: *~ wonen*
2 na afloop: *~ bekeken had ik het moeten doen*
achterbaks *bn, bw* niet openlijk; stiekem
achterban *de*; -*nen* de massa van de leden van een organisatie of vereniging
achterblijven *bleef achter, i* *achtergebleven* **1** niet meekomen; achter anderen blijven **2** minder presteren dan anderen
achterbuurt *de*; -*en* arme, vervallen buurt in een stad
achterdocht *de* wantrouwen
achterdochtig *bn, bw* wantrouwig
achtereenvolgens *bw* na elkaar
achtergrond *de*; -*en* deel van het tafereel, het verst van de toeschouwer: *zich op de ~ houden* wat achteraf; *de ~ van een ruzie* de geschiedenis die eraan vooraf gaat
achtergrondmuziek *de* zachte muziek ter begeleiding of voor bij een gezellig samenzijn
achterhalen *achterhaalde, h* *achterhaald* **1** inhalen: *een achterhaalde opvatting* verouderd **2** ge-waarworden, te weten komen: *de waarheid ~*

achterhoede

achterhoede *de; -s of -n* **1** achterste gedeelte van een leger **2** (*sp*) deel van de spelers dat de tegenpartij moet verhinderen een doelpunt te maken
achterhoofd *het; -en* achterste deel van het hoofd

achterjn *bw* in het achterste deel: *er is nog plaats* ~ achter in de auto

achterkamer *de; -s* kamer in het achterste deel van een huis

achterkamertjespolitiek *de* politiek waarbij zaken in het geheim worden besproken en geregeld

achterkant *de; -en* zijde die het achterste deel van een voorwerp vormt

achterkleinkind *het; -eren* kind van een kleinkind

achterlaten *liet achter, h achtergelaten* **1** iemand of iets laten op een plaats of in een toestand: *zij liet hem verbaasd achter* **2** iets tot resultaat hebben: *littekens* ~

achterligger *de; -s* auto(mobilist) die achter je rijdt

achterlijk *bn* in ontwikkelings minder ver

achterna *bw* achter iets of iemand aan

achternaam *de; -namen* naam van de familie waartoe men behoort

achterom *bw* langs de achterkant

achterop *bw* aan de achterzijde op iets: *de fietser had iemand* ~ op de bagagedrager

achterstallig *bn* niet op tijd betaald, niet op tijd gedaan: *achterstallige betalingen, ~ onderhoud*

achterstand *de; -en* het minder ver zijn

achterste *het; -n of -s* **1** gedeelte aan de achterkant **2** zitvlak

achterstevoren *bw* met de achterzijde voor

1 **achteruit** *bw* naar achteren; terug

2 **achteruit** *de* stand van de versnelling waarin een auto achteruitrijdt

achteruitgang *de* het in een minder gunstige toestand komen

achteruitkijkspiegel *de; -s* spiegel aan auto's enz. waarin de bestuurder kan zien wat achter hem gebeurt

achtervolgen *achtervolgde, h achtervolgd* **1** volgen met vijandelijke bedoelingen **2** (*wielersport*) proberen in te halen

achterwege *bw; iets* ~ laten weglaten, niet doen

achting *de* gevoel voor iemand tegen wie men opkijkt; eerbied, respect

achtste *rangtelw* wie of wat volgt op (nummer) zeven: *ze eindigde als* ~

achttien *telw* tien plus acht, 18

achttiende *rangtelw* wie of wat volgt op (nummer) zeventien

acrobaat *de; -baten* iemand die kunsten vertoont waarbij vooral lenigheid belangrijk is

acteren *acteerde, h geacteerd* toneelspelen

actief *de; -s* toneelspeler

actie [*aksie*] *de; -s* **1** daad; handeling: *actiefilm* waarin weinig wordt gepraat en veel gebeurt

2 krachtig optreden: ~ *voeren* krachtig en openlijk optreden

actiecomité *het; -s* groep personen, die leiding geeft aan een krachtige gezamenlijke poging om iets te bereiken

actief *bn* werkzaam, bedrijvig: *een actieve vertegenwoordiger*

actieradius *de* afstand waarover iets effect kan hebben

activa *de* (*mv*) (*boekh*) werkelijk bezit

activeren *activeerde, h geactiveerd* actief maken

activist *de; -en* iemand die (politieke) acties voert

activiteit *de; -en* **1** werkzaamheid **2** bedrijvigheid, bezigheid: *wat zijn tegenwoordig je activiteiten?*

actrice *de; -s* toneelspeelster

actualiteit *de* **1** -en onderwerp van de dag **2** het actueel-zijn

actueel *bn* nu bestaand of plaatsvindend: *een ~ vraagstuk*

acupunctuur *de* genezing van ziekten door naalden in de huid te steken

acuu *bn* plotseling opkomend: *een acute longontsteking*

ACV *het* (Belg) Algemeen Christelijk Vakverbond

adamsappel *de; -s* voorste deel van het strottenhoofd

adder *de; -s* inheemse gifslang: *een adder(tje)* onder het gras een verborgen gevaar

adel *de* **1** de stand van de edelen; het geheel van geslachten en personen aan wie door de koning adeldom is verleend **2** de gezamenlijke edelen

adelaar *de; -s* grote roofvogel; arend

adellijik *bn* van adel

adem *de* in- en uitgeademde lucht: *op ~ komen* weer wat bijkomen, tot rust komen

ademnemend *bn* zeer spannend

ademen *ademde, h geademd* ademen

ademhalen *haalde adem, h ademgehaald* lucht in zich opnemen en weer uitblazen, ademen

ademloos *bn, bw* **1** zonder te ademen **2** doodstil

adequat [*aadekwaat*] *bn, bw* **1** gelijkwaardig, even goed **2** passend: *adequate middelen; een adequate vertaling van een boek*

ader *de; -s of -en* buis waardoor het bloed stroomt; bloedvat

aderverkalking *de* verharding van de binnwand van een slagader

ADHD *de* attention deficit hyperactivity disorder

stoornis (vooral bij kinderen) met o.a. als kenmerken dat men erg actief is en problemen heeft om zich te concentreren

adhesie [*athezie*] *de* **1** aantrekkingskracht tussen verschillende stoffen: *cohesie en ~* **2** instemming: *zijn ~ betuigen* laten weten dat men het ermee eens is

adieu *tussenw* vaarwel, tot ziens

adjudant *de; -en* hoogste onderofficier in het leger en bij de politie